

فاطمه مجرت

افزایش جریمه‌های رانندگی؛ راهگشا یا مشکل آفرین؟!

- هدف از افزایش جریمه‌ها، هدایت رانندگی و ترافیک و یا بالا رفتن درآمدهای دولت است؟
- سردار انصاری: ۳۰ درصد از تصادفات جرمی و فوتی تهران کاسته شده است

از اول تیر ماه سال جاری میزان جریمه‌های رانندگی افزایش چشمگیری یافته و رانندگان بی‌اعتنا و متخلف موظف شدند از ۴ تا ۳۰ هزار تومان جریمه بپردازند.

ولی سؤال این است که آیا با افزایش جریمه‌ها می‌توان ترافیک را در شهرهای بزرگ خصوصاً تهران، روان کرد و مانع تخلف رانندگان شد؟

نگاهی به مصوبه مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۰ در باره افزایش درآمدهای دولت گویای این واقعیت است که هدف از بالا رفتن میزان جریمه‌ها در حقیقت ایجاد درآمد برای دولت بوده است به همین دلیل مساله مقابله با جرائم رانندگی تا حدودی تحت الشعاع قرار می‌گیرد.

مصوبه مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۸۰ دولت را موظف کرده بود، در چارچوب قانون تنظیم بخشی از درآمدهای خود (موضوع ماده ۱۸) نرخ جریمه‌های رانندگی را از ۱۰ هزار تومان به ۳۵ هزار تومان افزایش دهد. در همین رابطه دولت پس از

حدود یک سال و نیم مطالعه کارشناسی و جمع بندی نظریات کلیه سازمان‌های ذیربط نظیر نیروی انتظامی، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت صنایع و معادن، وزارت راه و شهرداری تهران، نرخ جدید تخلفات رانندگان در شهرها و جاده‌های کشور را تصویب کرد. بر اساس مصوبه جدید که از اول تیر ماه به اجرا در آمد سقف جریمه که سال گذشته ۲۵ هزار تومان بود در سال جاری به ۳۰ هزار تومان افزایش می‌یابد.

این تصمیم در شرایطی به اجرا گذارده می‌شود که شهردار تهران معتقد بود افزایش جریمه‌های راهنمایی و رانندگی تأثیر چندانی در کاهش معضل ترافیک ندارد. وی بر این مساله اصرار می‌ورزید که مجموعه برنامه‌های ترافیکی باید به نحو مناسب و کامل پیاده شود نه این که جریمه افزایش یابد. به گفته دکتر احمدی نژاد، جریمه عنصری ثانوی در مدیریت ترافیک شهری است و به این ترتیب عنصر اولیه و تعیین کننده نمی‌تواند باشد.

شهردار تهران می‌افزاید: افزایش جریمه تنها می‌تواند درصد بسیار معدودی از تخلفاتی که در شهر اتفاق می‌افتد را مانع شود اما باید به دنبال راه حل دیگری برای جلوگیری از تخلفات بود. بهر حال آنچه در این میان اهمیت دارد افزایش درآمد دولت از طریق جریمه کردن رانندگان است. لذا سؤال این است که آیا راه دیگری برای افزایش درآمد دولت وجود نداشت که به رانندگان متوسل شده‌اند؟

البته این سؤال همواره مطرح بوده که آیا افزایش جریمه می‌تواند مانع تخلف رانندگان شده و آنها را وادار به رعایت قوانین نماید؟ در این رابطه نظریات و دیدگاه‌های سرتیپ پاسدار محسن انصاری معاون راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی نیز جالب توجه می‌باشد. وی می‌گوید:

مجلس شورای اسلامی در سال ۸۰ به موجب قانونی به دولت اجازه داد جرایم رانندگی را از یک

هزار تومان تا ۳۵ هزار تومان افزایش دهد. هیات دولت نیز در آبان ماه پارسال مقرر کرد که این افزایش جرایم در سه مرحله به مورد اجرا گذاشته شود. معاون راهنمایی و رانندگی با بیان اینکه در نخستین مرحله اجرای این طرح، افزایش جرایم خطرناک از قبیل حرکات نمایشی در بزرگراهها، بیشتر مورد توجه قرار گرفت، افزود: در دومین مرحله که از اول تیر ماه اجرا می شود، حداکثر میزان جریمه از ۲۵ هزار تومان به ۳۰ هزار تومان افزایش یافت.

وی همچنین اظهار داشت، با اجرای طرح انتظام ترافیکی در دو ماه گذشته در سطح تهران ۳۰ درصد از تصادفات جرمی و فوتی کاسته شده است. معاون راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی گفت: با اجرای این طرح ۱۰ کیلومتر به سرعت وسایل نقلیه عمومی در درون شهر و بخصوص خطوط ویژه افزوده شده است.

وی با بیان اینکه طرح انتظام ترافیکی که در دو ماه گذشته در تهران به مرحله اجرا در آمده در ۱۰ مرکز استان کشور نیز اجرا شده افزود: طبق این طرح ۳۰۰ نفر از پرسنل راهنمایی و رانندگی برای انتظام ترافیکی به نیروهای موجود افزوده می شوند. وی ادامه داد: با اجرای این طرحها حدود ۲۰ درصد از تخلفات رانندگی کاهش یافته است. معاون راهنمای و رانندگی همچنین گفت: از ۲۴ فروردین تا پایان خرداد پارسال، حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار برگه جریمه در کشور صادر شده است.

سرداران انصاری در خصوص جریمه مسافرخشهای شخصی گفت که بر اساس هماهنگی که بین راهنمایی و رانندگی و سازمان تاکسیرانی صورت گرفته، مقرر شده به مسافرخشهای شخصی برای ثبت نام یک ماه مهلت داده شود.

راهنمایی و رانندگی ناجا امیدوار است با اجرای این مصوبات میزان جرایم رانندگی کاهش یافته و جریمه تخلفات با نوع آنها مناسبتر شود.

افزایش جریمه های راهنمایی و رانندگی با مصوبات هیات دولت در حالی صورت می گیرد که به تازگی دولت در واکنش به اعتراضات همگانی مبنی بر افزایش قیمت کالاها و خدمات اعلام کرده بود در سال جدید تلاش می کند گرانی را مهار کند و پیشگیری از گرانی را در بخشی که به دولت مربوط

می شود به صورت جدی دنبال خواهد کرد.

مهندس احد محمدخانی از کارشناسان ترافیک می گوید: آنچه در باب افزایش جریمه های رانندگی از نگاه دولت دور مانده و به آن عمل نمی شود، این است که تلاشی برای بسترسازی کاهش جریمه های رانندگی صورت نمی گیرد به عنوان مثال وقتی راننده ای باید مدت زیادی در کوچه پس کوچه های شهر و معابر اصلی و فرعی دنبال پارکینگ بگردد و

جرایم جدید

میزان جرایم جدید و تغییراتی که صورت گرفته و از اول تیر ماه به اجرا در آمده به شرح زیر می باشد:

* عدم استفاده از کلاه ایمنی توسط راکب و سرنشین موتورسیکلت حین رانندگی: از ۳ هزار تومان به ۴ هزار تومان

* هر نوع توقف متحرک به سد معبر یا اختلال در عبور و مرور، از ۵ هزار تومان به ۷ هزار تومان

* توقف در محل پارک ممنوع: از ۵ هزار تومان به ۷ هزار تومان

* تجاوز به سطح گذرگاه عابر پیاده: از ۵ هزار تومان به ۷ هزار تومان

* استفاده از تلفن همراه و وسایل ارتباطی مشابه حین رانندگی: از ۵ هزار تومان به ۷ هزار تومان

* همراه نداشتن گواهینامه رانندگی: از ۵ هزار تومان به ۷ هزار تومان

* همراه نداشتن کارت شناسایی خودرو یا بیمه نامه شخص ثالث: از ۵ هزار تومان به ۷ هزار تومان

* توقف در محل ایستادن ممنوع (مطلقاً)

شهرداری تهران می گوید:

افزایش جریمه ها فقط می تواند درصد بسیار معدودی از تخلفات را مانع شود

دست آخر هم مجبور به توقف خودرو در محل ممنوع شود، چگونه می توان از رانندگان خواست به قانون پایبند

باشند؟ اول باید بستر تخلف را از میان بردارید، سپس بخواهید شهروندان به اجرای قانون پایبند باشند. این مهندس کارشناس می افزاید: دولت باید در مهار گرانی و از میان برداشتن هزینه های مضاعف بر شهروندان پیشتاز باشد نه اینکه از هر فرصتی برای افزایش قیمت بهره برد.

وی همچنین معتقد است: افزایش قیمت کالا و خدمات جرایم رانندگی از سوی دولت چراغ سبزی به فرصت طلبان و دیگر سازمان ها و نهادهایی است که در پی فرصت برای افزایش قیمت کالاها و خدمات هستند؛ زیرا بهترین بهانه از رهگذر اقدامات دولت برای آنها فراهم می شود.

ممنوع): از ۱۰ هزار تومان به ۱۳ هزار تومان

* توقف دوبله در معابر: از ۱۰ هزار تومان به ۱۳ هزار تومان

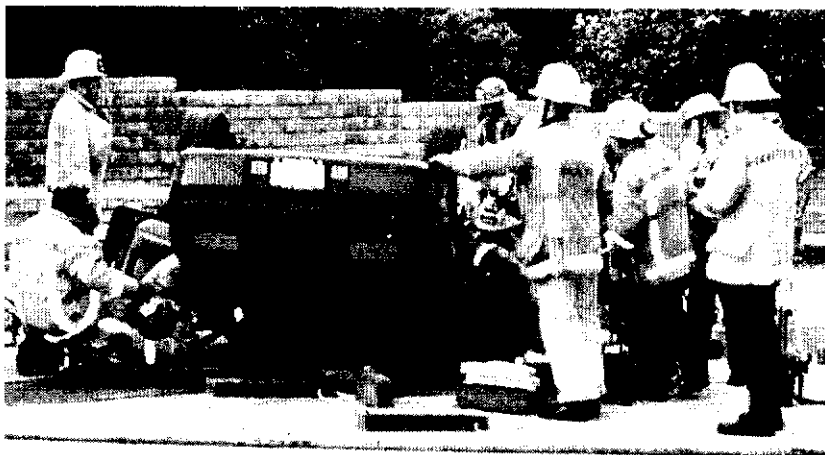
* توقف روی خط کشی عابر پیاده: از ۱۰ هزار تومان به ۱۳ هزار تومان

* توقف دوبله در محل ایستادن ممنوع: از ۱۰ هزار تومان به ۱۵ هزار تومان

* توقف وسایل نقلیه در پیاده رو: از ۱۰ هزار تومان به ۱۵ هزار تومان

* عدم رعایت حق تقدم عبور: از ۱۵ هزار تومان به ۲۰ هزار تومان

* عبور از چراغ قرمز: از ۱۵ هزار تومان به

نمانده اند. دست گرفتن دوچرخه سوارها و اسکیت سوارها به وسیله نقلیه، دوترک سواری با دوچرخه، راندن دوچرخه در مواقع لغزیده بودن جاده و خیابان، دوچرخه سواری در پیاده رو و مواردی از این قبیل باعث جریمه شدن دوچرخه سوارها می شود که میزانش یک هزار تومان اعلام شده است. به این ترتیب از اول تیر ماه و با اجرا شدن طرح های جدید ترافیکی، چهره تازه ای از شهر را می بینیم چهره ای که امیدواریم زندگی را در تهران بزرگ و پر جمعیت دلپذیر تر کند.

نقش جریمه ها در بازدارندگی

با این حال به نظر می رسد هنوز هم جرایم راهنمایی و رانندگی به اندازه کافی بازدارنده نیستند. چرا که دادگاه ویژه ای در شهرک آزمایش وجود دارد که به بررسی شکایات رانندگان و مالکان متخلف می پردازد. در سر در ورودی دادگاه به شاکیان هشدار داده شده که در صورت کافی نبودن ادله، جرایم آنان به دو یا سه برابر افزایش می یابد. با این حال اغلب مراجعان به این دادگاه راضی هستند. یکی از رانندگان به این دادگاه مراجعه کرده، می گوید: در برهه خلافی خودروی من مواردی است که اصلاً با عقل جور در نمی آید برای من تخلفاتی در شهر شوشتر در کامپیوتر ثبت شده در حالی که من هرگز شوشتر نبوده ام. در واقع نقص ثبت تخلفات مجالی فراهم آورده تا رانندگان بتوانند از میزان جرایم تخلفات خود بکاهند.

به گفته یکی از مراجعان، اغلب جرایم کمتر از ۵۰ هزار تومان بخشوده شده و در موارد دیگر هم با درصد قابل توجهی تخفیف، برگه جدید برای خودرو صادر می شود.

احمد رزم آزما کارشناس مسایل ترافیکی می گوید: اجرای طرح های جدید راهنمایی و رانندگی به میزان قابل توجهی در کاهش تخلفات و تصادفات تاثیر داشته است. آمار راهنمایی و رانندگی گویای کاهش ۳۷ درصدی تصادفات است که این خود ناشی از کاهش تخلفات است. به گفته وی از تاریخ ۲۴ فروردین ماه امسال که طرح های جدید به اجرا در آمده، نظم مشهودی در وضعیت رانندگی به چشم می خورد. به گفته وی تخلف نسبت کمربند ایمنی به ندرت دیده می شود. همینطور تخلف صحبت با

تعداد سرنشینان مجاز برای تاکسی ها و خودروهایی است که مسافرکشی می کنند. قانون، ۴ سرنشین را هنگام عبور از بزرگراه برای هر خودرو توصیه می کند. بنابراین تمام ماشین هایی که در خط های اصلی کار می کنند فقط می توانند در صندلی جلوی یک نفر سوار کنند. تجربه ما تهرانی ها بارها نشان داده که این جور وقت ها راننده ها برای جبران کرایه از دست رفته مسافر پنجم، کرایه های را بالا می برند. به این ترتیب می شود افزایش حداقل ۵۰ تومانی کرایه را در مسیرها پیش بینی کرد. در شرایطی که یک بار همین سه چهار ماه پیش همه کرایه تاکسی ها به دلیل افزایش قیمت بنزین زیاد شده اند، افزایش مجدد کرایه ها اتفاق ناعادلانه ای است.

تنها هماهنگی شورای شهر، سازمان تاکسیرانی و اداره راهنمایی و رانندگی می تواند جلوی این قضیه را بگیرد. امیدواریم این هماهنگی انجام شود و شهروندان تهرانی را از تحمل هزینه های وحشتناک تر در حمل و نقل شهری نجات دهد. طرح جدید فقط مختص ماشین سوارها نیست. از امروز باید حواستان باشد که به عنوان یک عابر پیاده قوانین مخصوص به خودتان را رعایت کنید. عبور از روی پل عابر، عبور از محل های خط کشی شده و رعایت چراغ عابر پیاده از جمله مواردی هستند که باید رعایت شوند و در صورت تخلف می توانند باعث جریمه شدن شما شوند میزان این جریمه یک هزار تومان اعلام شده است.

دوچرخه سوارها هم از دید قوانین جدید دور

۲۰ هزار تومان
* تجاوز از سرعت مجاز: از ۱۵ هزار تومان به ۲۰ هزار تومان
* سبقت غیر مجاز: از ۱۵ هزار تومان به ۲۰ هزار تومان
* عبور وسائط نقلیه از پیاده رو: از ۱۵ هزار تومان به ۲۰ هزار تومان
* دور زدن در محل ممنوع: از ۱۵ هزار تومان به ۲۰ هزار تومان
* انجام هر گونه حرکات نمایشی مثل نور زدن در جا و حرکات آکروباتیک: از ۲۵ هزار تومان به ۳۰ هزار تومان

حذف مسافر کش های شخصی

یکی از هدف های طرح جدید راهنمایی و رانندگی، حذف کردن مسافرکش های شخصی از سیستم حمل و نقل عمومی است. این طرح باعث از دست رفتن منابع درآمد بخشی از رانندگان می شود. با این حال همه راننده های اتومبیل های شخصی که می خواهند مسافرکشی کنند باید از سازمان تاکسیرانی تهران مجوز بگیرند و از آنجایی که این سازمان از استقبال زیاد مسافرکش های شخصی برای گرفتن مجوز خبر داده به احتمال زیاد این فرصت تمدید خواهد شد. اگر می خواهید با ماشین تان کار کنید همین امروز برای گرفتن مجوز اقدام کنید تا با جریمه های سنگین طرح جدید رو به رو نشوید.

یک بخش دیگر از طرح ساماندهی ترافیک،

تلفن همراه حین رانندگی کاهش قابل توجهی داشته است. رزم آزما کاهش جرایم رانندگی در دادگاه را از اختیارات قاضی می‌داند و می‌گوید بیشتر تخفیف‌ها در مواردی صورت می‌گیرد که جریمه، الصاقی بوده و دو برابر شده است.

در همین حال سردار انصاری معاون راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی به تازگی اعلام کرده نخستین پرونده الکترونیکی تخلف رانندگی تشکیل شده است. به این ترتیب دوربین‌های کنترل تخلفات، بالاخره خروجی داشتند و شاید پس از این، ثبت تصویر تخلفات بتوانند علاوه بر کاهش تخلفات رانندگی، از اشتباهات در صدور برگه‌های جریمه بکاهد. در آن صورت دیگر هیچ راننده متخلفی نیز نمی‌تواند مدعی رعایت مقررات شود.

حضور گسترده ماموران

بر اساس مصوبه مجلس در سال ۱۳۸۰ دولت اقدام به افزایش جریمه‌های رانندگی از اول تیر ماه کرد

راهنمایی و رانندگی

ماموران راهنمایی و رانندگی در ماه‌های اخیر حضور بر رنگ‌تری در خیابان‌ها و بزرگراه‌های تهران داشته‌اند و نتیجه این حضور کاملاً در نحوه رانندگی مردم و احترام به قوانین آشکار است.

یک راننده در این رابطه می‌گوید: همیشه به قوانین راهنمایی و رانندگی احترام گذاشته‌ام. وی در زمینه اهمیت حضور ماموران در خیابان‌ها و بزرگراه‌ها و تاثیر آن به شرایط اقتصادی خانواده‌هایی مثل خودش به نکته کلیدی اشاره می‌کند و می‌گوید طی سه سال اخیر با دو تصادف رو به رو شدم که به هیچ وجه در آن‌ها مقصر نبودم. در هر دو مورد دو جوان بی‌اعتنا به مقررات با اتومبیل خود به اتومبیل من کوبیدند و هزینه گزافی برای خانواده‌ام به بار آوردند. پس از آن زمان عبور از بزرگراه‌ها هرگز احساس امنیت جانی و مالی نمی‌کردم. اما در ماه‌های اخیر حضور گسترده ماموران راهنمایی و رانندگی به من و افراد مثل من که اعتقاد دارم اکثریت

مردم را تشکیل می‌دهند، آرامش فراوانی بخشیده. و من از ته قلب از آنها سپاسگزارم.

هم چنین راننده دیگری می‌گوید: حضور ماموران در کنار افزایش جرایم به اعمال نظر بیشتری در خیابان‌ها و بزرگراه‌ها انجامیده و اعتقاد دارم این امر در نهایت به کاهش میزان تصادفات و طبعاً هزینه‌های تحمیل شده به خانواده‌ها می‌انجامد. در حقیقت اکثر شهروندان، افزایش جرایم رانندگی را مترادف به نظم بیشتر در خیابان‌ها و معابر می‌دانند و خود را از نظر مالی نیز در پناه بیشتر قانون می‌بینند.

اگر چه شهردار تهران نظر مثبتی در باره افزایش نرخ جرائم ندارد ولی معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری تهران نظر متفاوتی دارد او معتقد است: اجرای طرح افزایش نرخ جرایم رانندگی از آذر ماه ۱۳۸۲ حدود ۲۵ درصد از تخلفات رانندگان در خیابان‌های تهران کاسته است.

حمید بهبهانی با بیان این مساله که بسیاری از رانندگان در ۶ ماه گذشته خود را مجاب به رعایت قانون کرده‌اند می‌گوید: تا چندی پیش که نرخ جرایم پایین بود تخلف در رانندگی امری عادی بشمار می‌رفت و خاطی از جریمه شدن نگرانی نداشت و حتی در برخی از موارد برگه‌های جریمه در مقابل ماموران پاره می‌شد. وی با تاکید بر این مساله که متوسط سرعت تردد در تهران بین ۲۵ تا ۳۰ کیلومتر در ساعت است ابراز امیدواری کرد با افزایش نرخ جرایم رانندگی در تهران، متوسط سرعت به ۴۰ کیلومتر در ساعت افزایش یابد.

یکی از مشکلاتی که مقررات جدید برای رانندگان ایجاد کرده در ارتباط با مسافرخش‌ها می‌باشد که عمدتاً در شهرهای بزرگ خصوصاً تهران فعالیت می‌کنند. بسیاری از این افراد که کارمند دولت و یا شاغل در ادارات می‌باشند به این دلیل به مسافرخشی روی آورده‌اند که حقوقشان کفاف نیازهای زندگی‌شان را نمی‌دهد و آنها ناگزیر هستند از این طریق به درآمد اضافی دست یافته و مشکلات

مالی خود را برطرف سازند. همین مساله سبب گردیده اکثر آنها تمایلی به دریافت مجوز از سازمان تاکسیرانی نداشته باشند.

سخنان هاشمی عرب مدیر عامل سازمان تاکسیرانی شهر تهران در رابطه با بی توجهی مسافرخش‌ها به دریافت مجوز نیز گویای این واقعیت است که آنها مایل به قراز گرفتن در چارچوب این سازمان نیستند. هاشمی عرب می‌گوید:

بر اساس داده‌های بانک اطلاعات سازمان تاکسیرانی تهران ۵۳ هزار دستگاه خودرو مسافرخش شخصی در سطح شهر فعالیت می‌کنند که از این تعداد ۲۵ هزار مسافرخش، فعالیت حرفه‌ای دارند. وی خاطر نشان ساخت از زمان اعلام سازمان تاکسیرانی برای اعطا مجوز مسافرخشی به مسافرخش‌های شخصی تاکنون ۷ هزار راننده ثبت نام کرده و برای آنها پروانه فعالیت صادر شده و به صورت تاکسی‌های موقت مشغول به کار شده‌اند. مدیر عامل سازمان تاکسیرانی تهران اظهار امیدواری کرد با توجه به افزایش شمار مراجعه‌کنندگان برای ثبت نام و دریافت مجوز مسافرخشی، شورای عالی ترافیک با تمدید یک ماهه ثبت نام مسافرخش‌های شخصی برای اخذ مجوز مسافرخشی موافق کند. این در حالی است که دبیر شورای عالی ترافیک کشور نیز اعلام کرده در صورت تمدید مهلت ثبت نام خودروهای شخصی فاقد مجوز مسافرخشی تا پایان تیر ماه امسال، جرایم مسافرخشی بدون مجوز از ابتدای مرداد ماه اعمال می‌شود. مهندس رثوفی افزود: چنانچه شورای عالی ترافیک تمدید یک ماهه مدت ثبت نام را بپذیرد، راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی نیز برای اعمال مقررات و جریمه‌های خودروهای شخصی فاقد مجوز مسافرخشی به جای تیر ماه از مرداد ماه سال جاری اقدام خواهد کرد.

آنچه در این میان باید مورد توجه قرار گیرد راهنمایی و هدایت رانندگان در کنار جریمه کردن می‌باشد. برخی از رانندگان معتقدند ماموران راهنمایی و رانندگی بدون توجه به راهنمایی و هدایت رانندگان صرفاً به فکر جریمه کردن هستند در صورتی که آنها ماموران راهنمایی بوده و وظیفه راهنمایی را بر عهده دارند.